

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบศิลปะกับการปรับตัวของผู้สูงอายุในจังหวัด เชียงใหม่



นางดวงฤดี ลาสุชะ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย


พ.ศ. 2528

ISBN 974 - 564 - 173 - 1

009235

I15590926

RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS AND THE ADJUSTMENT
OF THE AGED IN CHIANG MAI PROVINCE



Mrs. DUANGRUEDEE LASUKA

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education

Graduate School
Chulalongkorn University
1985

ISBN 974 - 564 - 173 - 1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคัดสรรกับการปรับตัวของ
 ผู้สูงอายุในจังหวัด เชียงใหม่

โดย นางดวงฤดี ลาสุขะ

ภาควิชา พหุบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขศรี บุรณะเกษม



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

จินตนา ยูนิพันธุ์
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ มุขนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Prak Srikul
ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์)

จินตนา ยูนิพันธุ์
กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

สุขศรี บุรณะเกษม
กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขศรี บุรณะเกษม)

ประคอง กรรณสูต
กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทัศนสักรกับการปรับตัวของผู้สูงอายุในจังหวัด เชียงใหม่

ชื่อนิสิต นางดวงฤดี ลาสุขะ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขศรี บุรณะกนิษฐ

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา ๒๕๒๗

บทคัดย่อ



การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้สูงอายุในจังหวัด เชียงใหม่ ทั้งในด้านต่าง ๆ และโดยส่วนรวม ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ขอบเขตที่อยู่อาศัย การร่วมกิจกรรมในชุมชนผู้สูงอายุที่แตกต่างกัน กับการปรับตัวของ ผู้สูงอายุในจังหวัด เชียงใหม่ รวมทั้งหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ เรื่องการ เปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุและสุขภาพอนามัย กับการปรับตัวของผู้สูงอายุดังกล่าว ตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้สูงอายุในเขตตำบลต่าง ๆ ของจังหวัด เชียงใหม่ ซึ่ง เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) จำนวน ๖ ตำบล แล้วผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน ๑๒๐ คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีแนว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำไปหาความตรงความ เนื้อหา กับผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์เพื่อวัดความรู้โดยใช้สูตรของคูเคอร์- ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) เท่ากับ ๐.๘๕ ส่วนค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ เพื่อประเมินการปรับตัวตามแบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนของฮอยท์ (Hoyt's analysis of Variance) เท่ากับ ๐.๙๓ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ เพื่อหาอัตราส่วน ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าไคสแควร์ ทดสอบค่า สัมประสิทธิ์แห่งการถ่วง และวิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การปรับตัวของผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ โดยส่วนรวมมีความเหมาะสมปานกลาง ส่วนการปรับตัวด้านสรีรวิทยา มีความเหมาะสมดี ส่วนการปรับตัวด้านทัศนโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่น มีความเหมาะสมปานกลางและส่วนใหญ่ผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่มีการปรับตัวเหมาะสมปานกลาง (ร้อยละ 70.83) ที่เหลือ (ร้อยละ 29.17) มีการปรับตัวเหมาะสมดี
2. เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่
3. ที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่
4. การร่วมกิจกรรมในชุมชนของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (เมื่อวัดด้วยค่า C มีค่าเท่ากับ .42)
5. ความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุ และสุขภาพอนามัยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับการปรับตัวของผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผู้วิจัยได้เสนอแนะการปฏิบัติการพยาบาลโดยอาศัยผลการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Relationships between Selected Factors and
the Adjustment of the Aged in Chiang Mai
Province

Name Mrs. Duangruedee Lasuka

Thesis Advisor Assistant Professor Jintana Yunibhand, Ph.D.
Assistant Professor Suksee Buranakanit

Department Nursing Education

Academic Year 1984

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the adjustment of the aged in Chiangmai province, to study the relationships between adjustment of the aged and sex, residence areas and the activity in the association of the aged, and to investigate the correlation between the adjustment of the aged and their knowledge about aging.

The research subjects consisted of 120 persons selected by multistage sampling from 6 tambons in Chiangmai province. An interviewing questionnaire developed by the researcher was used in collecting data for this study. The questionnaire had been evaluated by 8 experts for content validity. The reliability of the questionnaire related to knowledge tested by Kuder-Richardson was 0.85. The reliability of the questionnaire relating to the adjustment tested by Hoyt's analysis of Variance was 0.93. The gathered data were analyzed by using the following statistic procedures, percentage, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient method.

The Analysis of data indicated the following conclusions.

1. The total adjustment of the aged in Chiangmai province was appropriate at the middle level, the adjustment in physiological aspect was appropriate at high level and the adjustment in self-concept, role function and interdependence relations were appropriate at the middle level.

The majority of the aged in Chiangmai province (70.83 percent) had adjusted appropriately at the middle level. The rest of group (29.13 percent) had adjusted appropriately at the high level.

2. There was no relationship between sex and the adjustment of the aged in Chiangmai province.

3. There was no relationship between residence areas and the adjustment of the aged in Chiangmai province.

4. There was a significant relationship at the .01 level between performing being a member of the association of the aged and the adjustment of the aged in Chiangmai province.

5. There was a positive significant relationship at the middle level between the knowledge about aging and the adjustment of the aged in Chiangmai province at the .01 level.

The researcher draw several nursing implications from the above findings.

กิติกรรมประกาศ



วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.จินตนา บุญพันธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขศรี บุรณะกนิษฐ ที่กรุณาให้คำปรึกษา
แนะนำ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รองศาสตราจารย์
ประคอง กรรณสูต ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้ง
ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่าน จากสถาบันต่าง ๆ ที่ได้กรุณาแนะนำแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์สุขอ่ำ เกอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คลอดจอนผู้สูงอายุใน
จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการออกแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งขอขอบพระคุณ
ทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนั้น วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับทุนอุดหนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ดวงฤดี ลาสุขะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ปัญหาของการวิจัย.....	4
แนว เหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบ เขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ทฤษฎีของการสูงอายุและการ เปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุ.....	11
ทฤษฎีการปรับตัว.....	17
การปรับตัวของผู้สูงอายุ.....	21
องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้สูงอายุ.....	24
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
ประชากร.....	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การหาความตรงตาม เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์.....	35
การนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้.....	36

บทที่

การหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	38
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	42
การปรับตัวของผู้สูงอายุทั้งโดยส่วนรวมและรายค้ำ.....	47
ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคัดสรรกับการปรับตัวของผู้สูงอายุ.....	49
ความสัมพันธ์ของคะแนนความรู้แจ้งและการเปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุ- และสุขภาพอนามัยกับการปรับตัวของผู้สูงอายุ.....	52
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
สรุปผลการวิจัย.....	54
การอภิปรายผลของการวิจัย.....	56
ข้อเสนอแนะ.....	64
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก. สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
ประวัติผู้วิจัย.....	111

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามอายุและเพศ.....	42
2. จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามสถานภาพสมรสและเพศ.....	42
3. จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามขอบเขตที่อยู่อาศัย.....	43
4. จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามการได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย.....	43
5. จำนวนผู้สูงอายุที่เคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยจำแนกตาม แหล่งที่ได้รับ.....	44
6. จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามการร่วมกิจกรรมในชุมชนผู้สูงอายุ.....	45
7. จำนวนผู้สูงอายุที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชุมชนผู้สูงอายุจำแนกตามการเข้าร่วม กิจกรรมในสังคม.....	45
8. จำนวนผู้สูงอายุที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชุมชนผู้สูงอายุจำแนกตามชนิดของกิจกรรม ที่เข้าร่วม.....	46
9. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปรับตัวของผู้สูงอายุ ทั้งโดยส่วนรวมและรายด้าน.....	47
10. ระดับการปรับตัวของผู้สูงอายุจำแนกตามเกณฑ์ตัดสินที่กำหนดไว้.....	48
11. ค่าร้อยละ ค่าโคสแควร์และค่าสัมประสิทธิ์แห่งการพิจารณา ของผู้สูงอายุ ชาย หญิงที่มีการปรับตัวในระดับต่าง ๆ กัน.....	49
12. ค่าร้อยละ ค่าโคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์แห่งการพิจารณา ของผู้สูงอายุในเขตเมืองและในเขตชนบทที่มีการปรับตัวในระดับต่าง ๆ กัน....	50
13. ค่าร้อยละ ค่าโคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์แห่งการพิจารณา ของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกชุมชนผู้สูงอายุที่มีการปรับตัว ในระดับต่าง ๆ กัน.....	51
14. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลง ในวัยสูงอายุและสุขภาพอนามัยกับคะแนนการปรับตัวโดยส่วนรวม.....	52
15. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปรับตัวของผู้สูงอายุ เป็นรายข้อ.....	93

สารบัญภาพ

รูปที่

หน้า

1. การแบ่ง เขตพื้นที่ของจังหวัด เชียงใหม่ตามลักษณะและสภาพแวดล้อม
เศรษฐกิจและสังคม และลักษณะภูมิประเทศที่คล้ายคลึงกัน..... 110
(ภาคผนวก ข.)



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย